

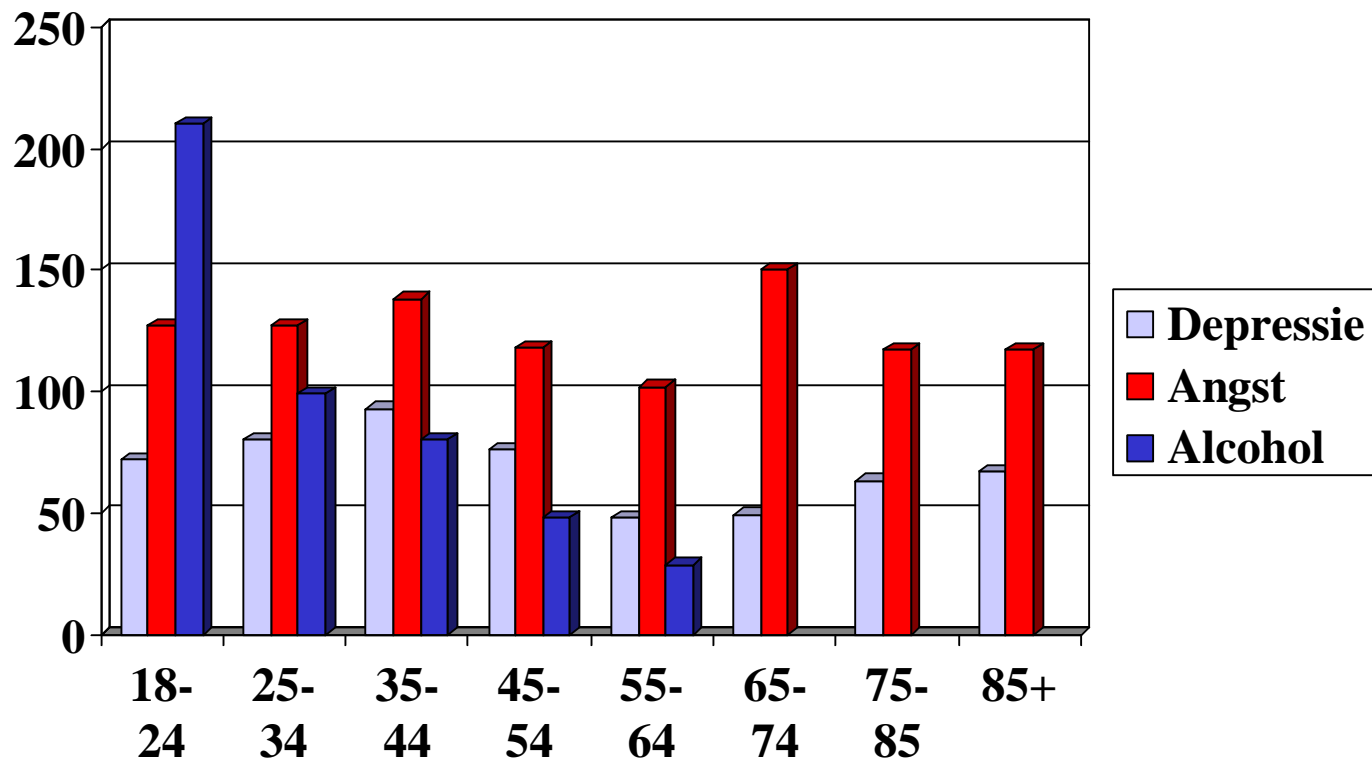
Angst en depressie in de
huisartspraktijk:
signaleren van risicogroepen

Peter F M Verhaak

NIVEL

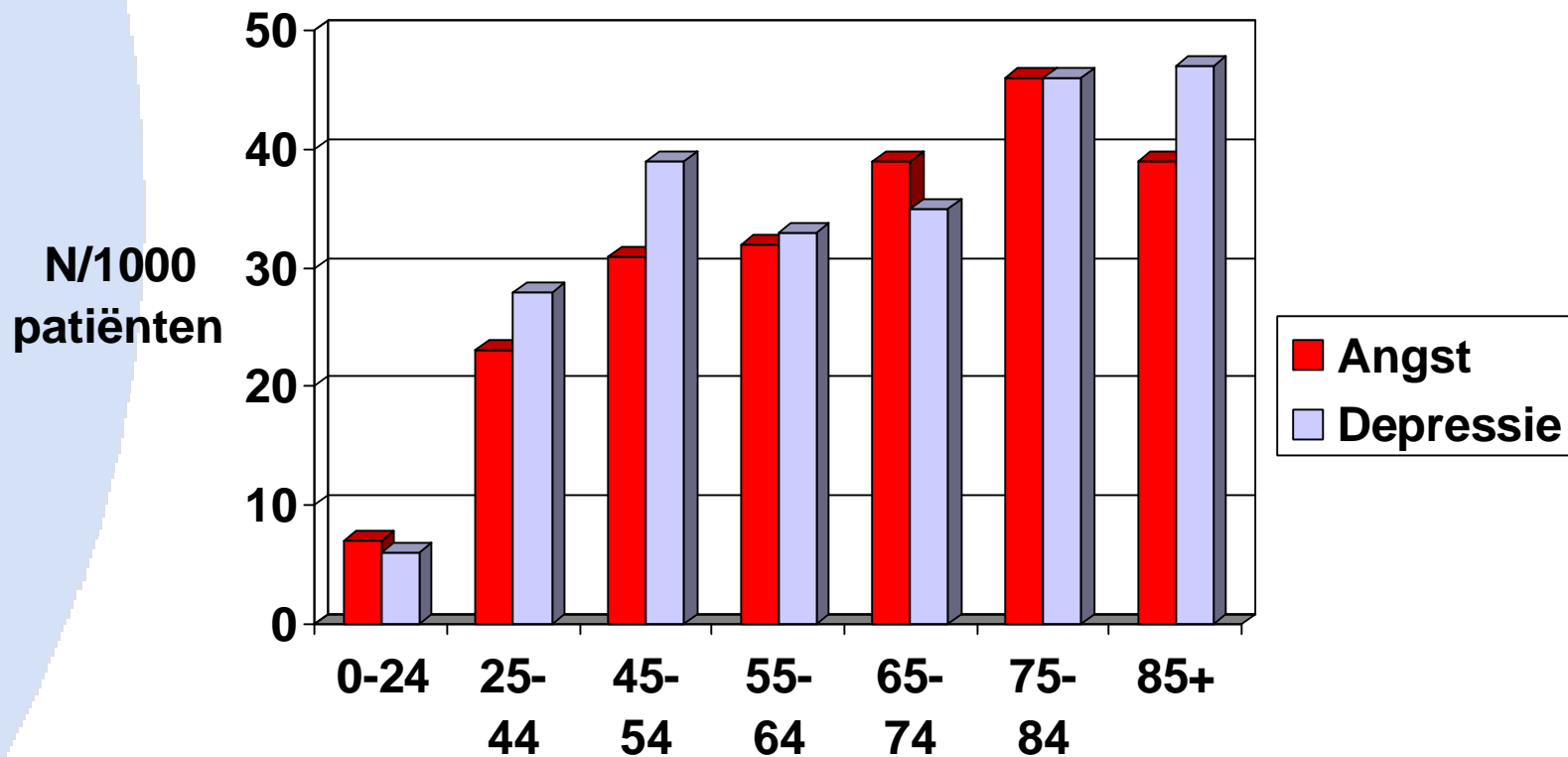
12-maands prevalentie stemmings-, angst- en middelenstoornis

N/1000
patiënten

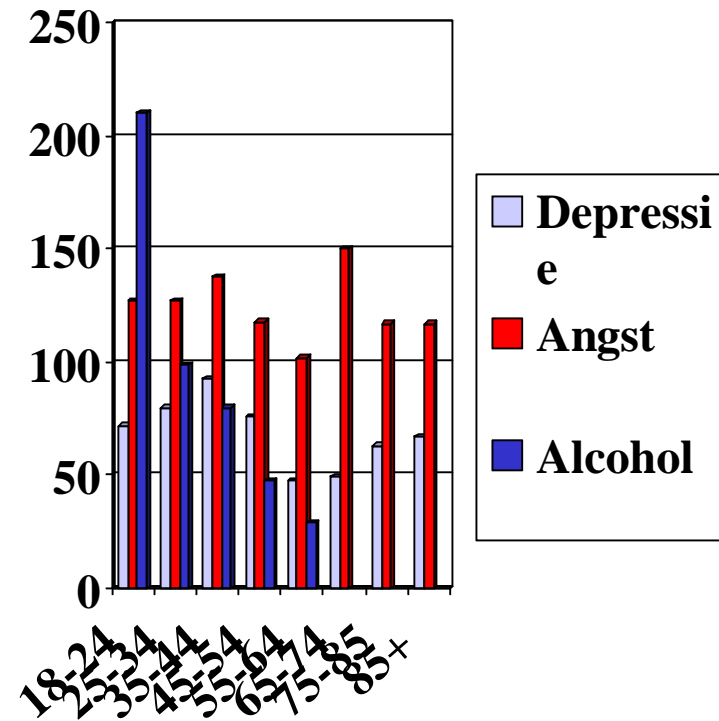
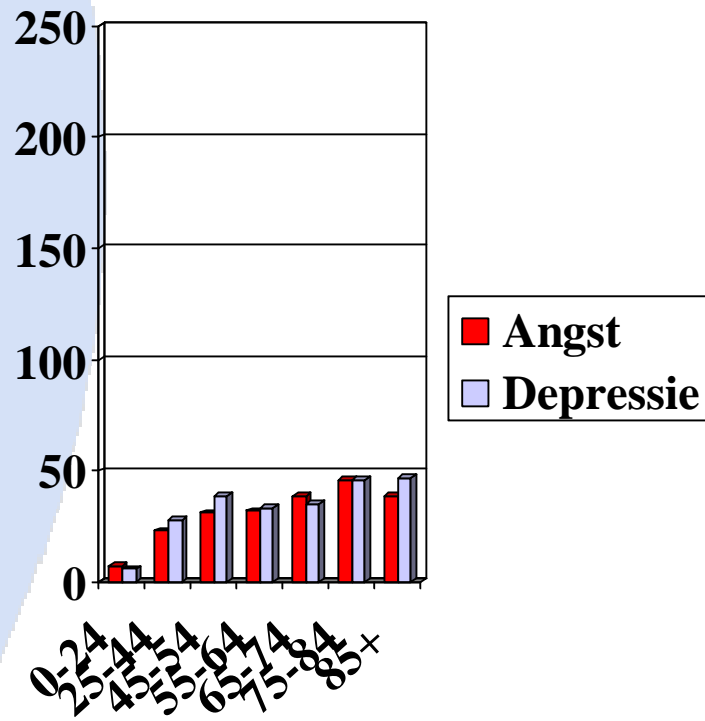
Bron: Nemesis; LASA

Prevalentie van angst en depressie in huisartspraktijk

Bron: 2^e Nationale Studie

Huisartspraktijk en populatie op dezelfde schaal

Vraag 1

- Welke klinische of achtergrond kenmerken van patiënten bevorderen de herkenning door de huisarts?

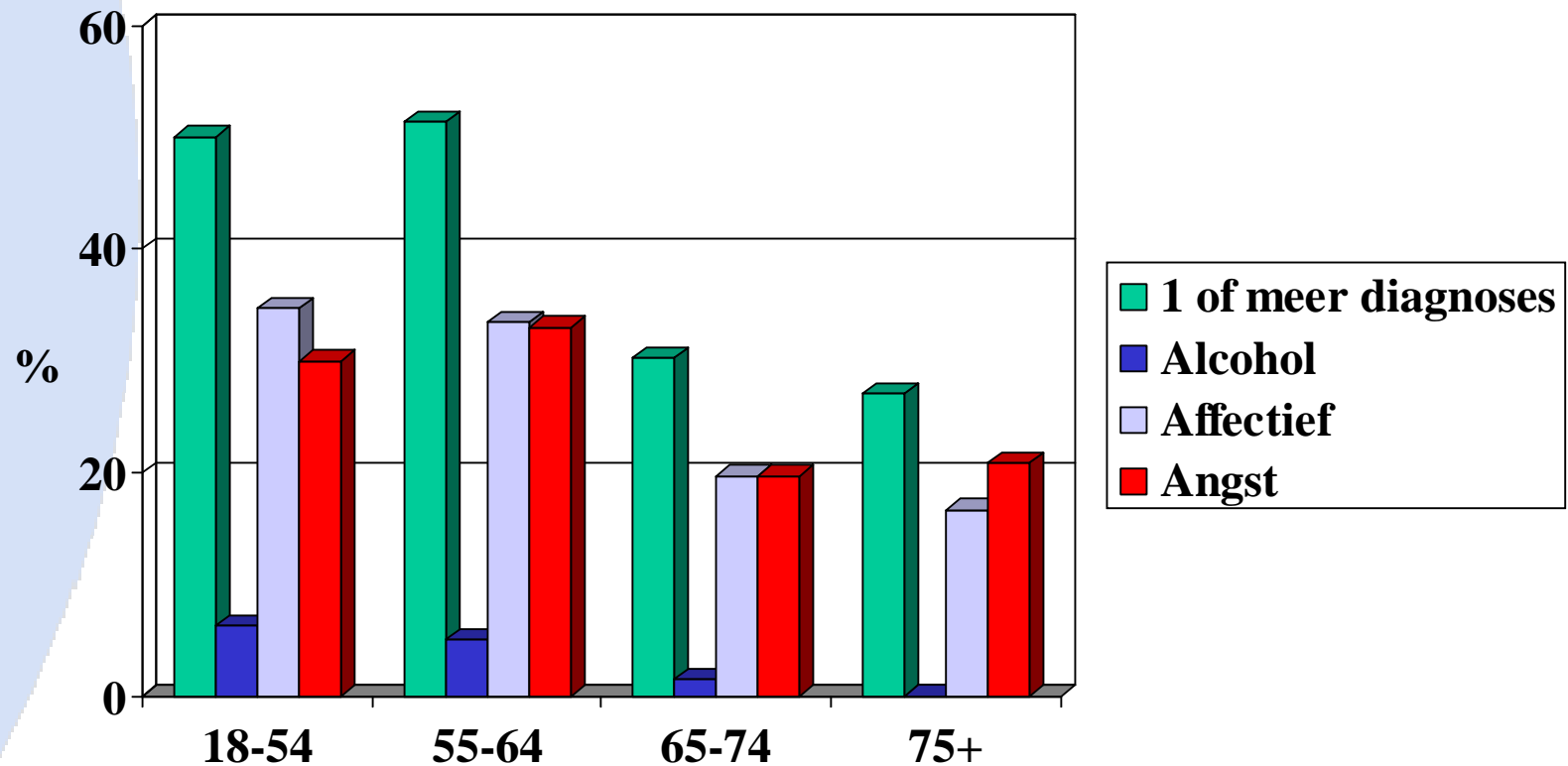
Methode

- DSM_IV diagnoses met CIDI vastgesteld bij 805 high risk patients (GHQ > 3)
  - Alcohol misbruik
  - Depressie
  - Bipolaire stoornis
  - Angststoornis
- 376 patients met tenminste één DSM-IV stoornis
- Contact registratie van huisartscontacten van deze patienten gedurende 1 jaar

Beschikbare gegevens

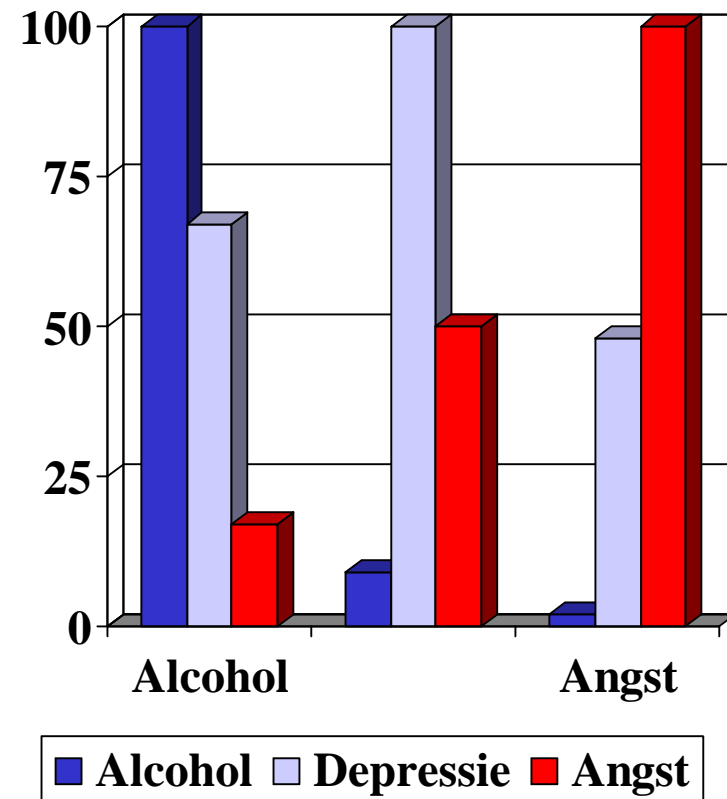
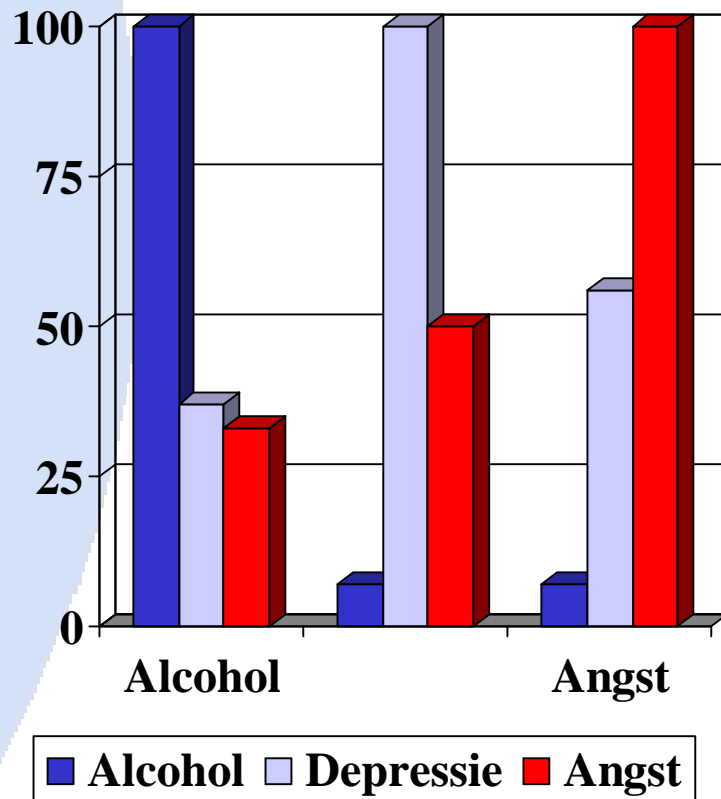
- Per huisartscontact: ICPC-code van de diagnose van de huisarts
- Per patiënt
  - CIDI diagnose van psychiatrische stoornis
  - Ernst van de stoornis
  - Socio-demografische kenmerken van de patiënt
  - Aantal contacten/jaar (met somatische/psychische etc. diagnoses)

% personen in een leeftijdscategorie met een CIDI-diagnose

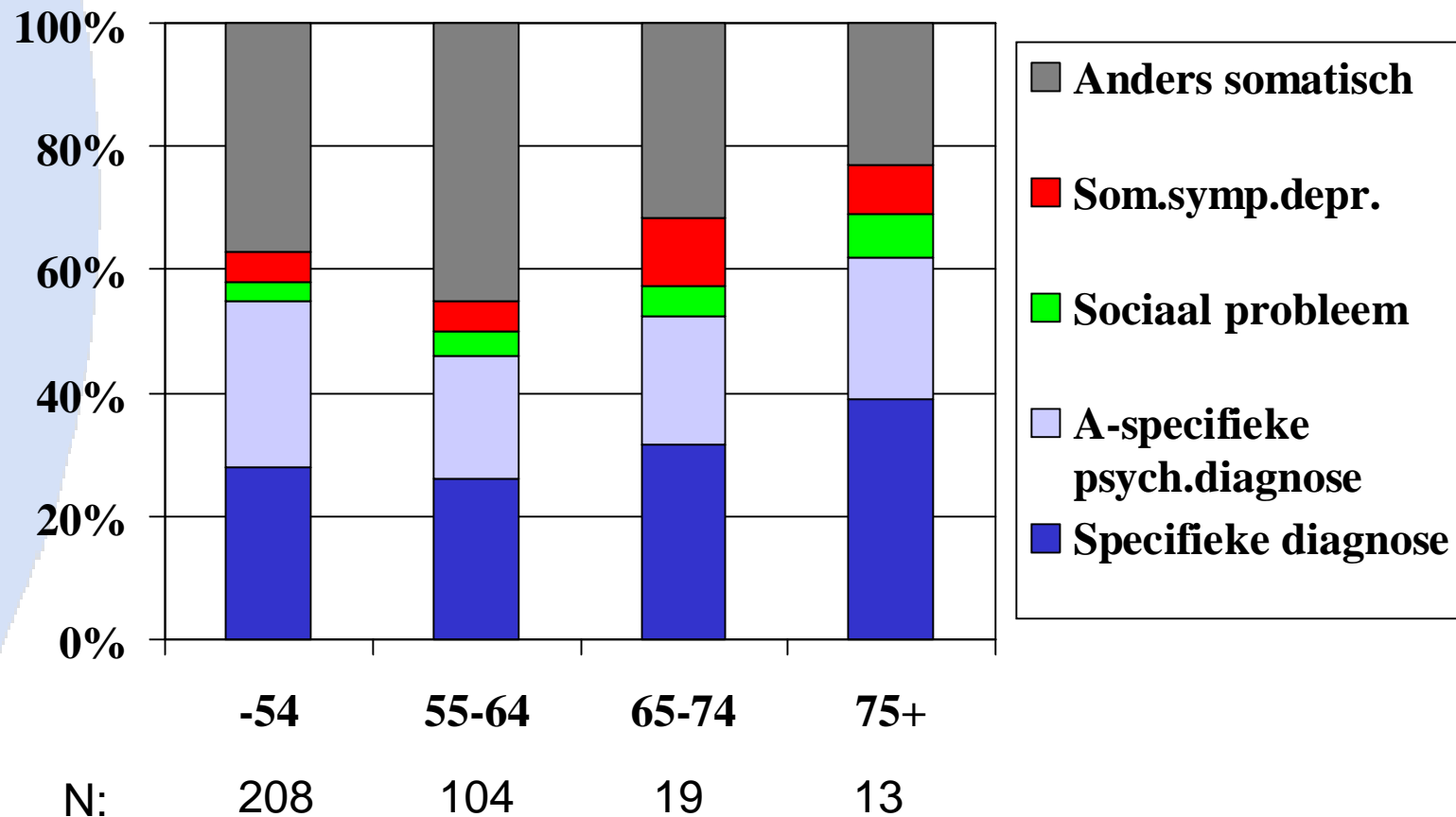

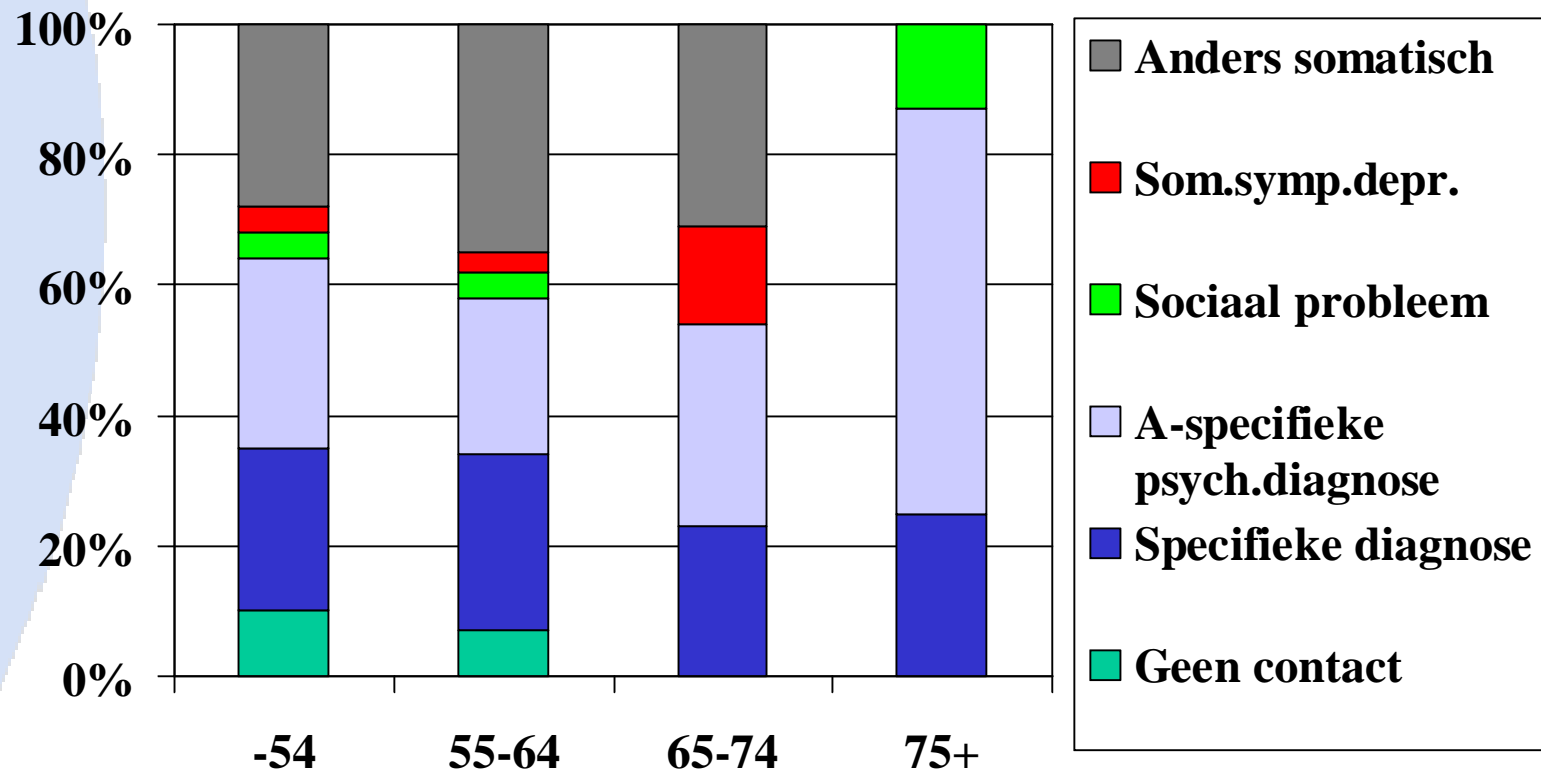
Co-morbiditeit tussen Angst, Depressie en Alcohol bij 55- en 55+

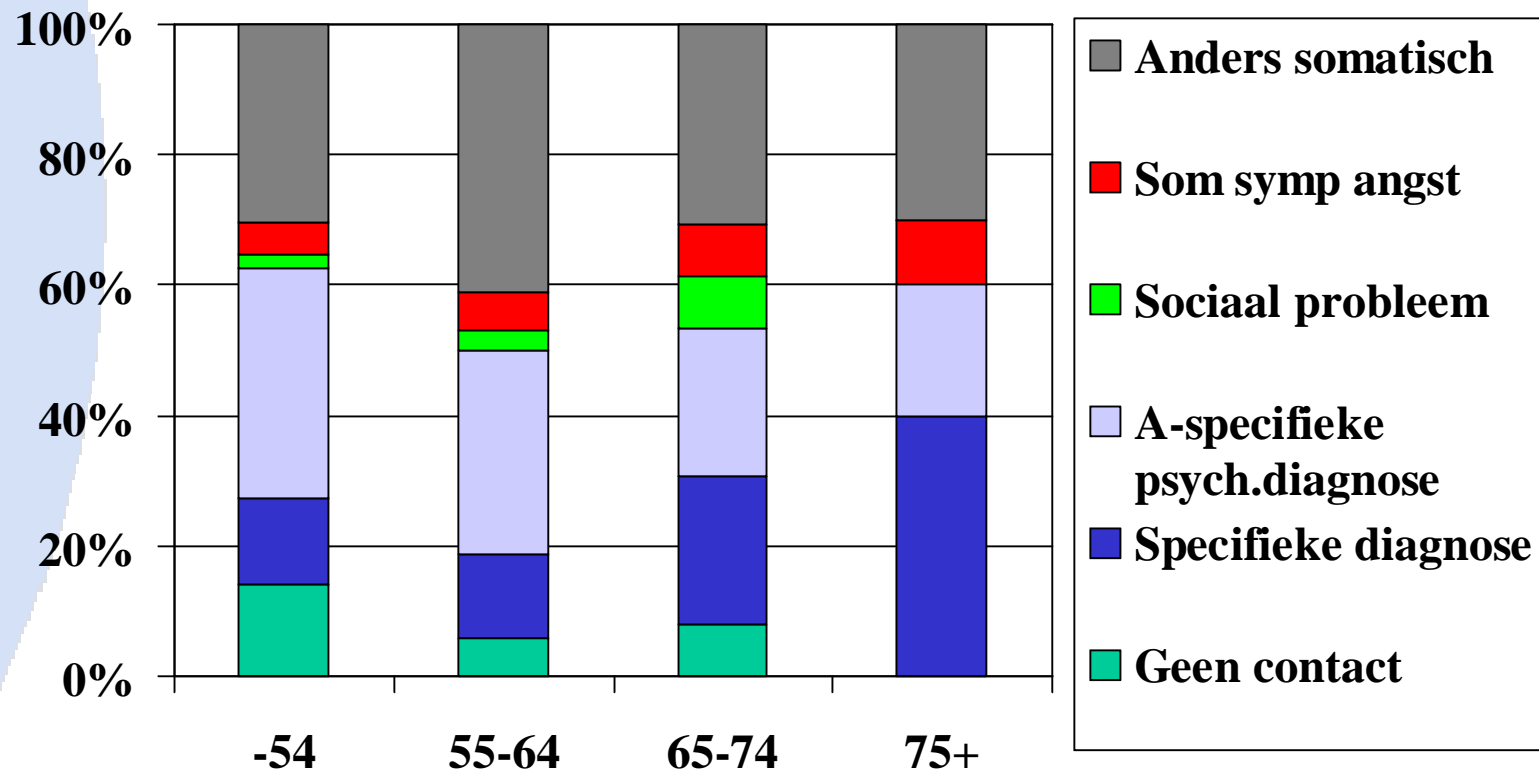
Huisartsen diagnoses voor patiënten met enige DSM-IV diagnose

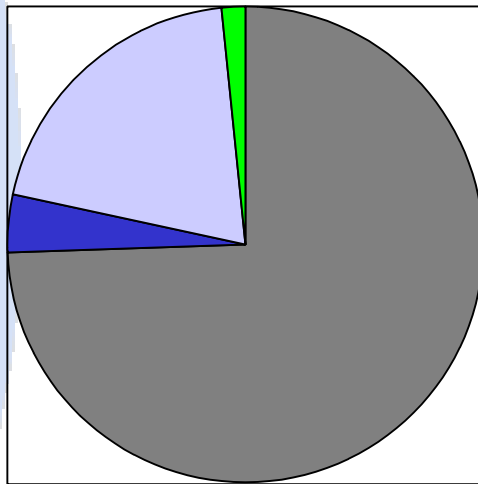
Huisartsen diagnoses voor patienten met DSM-IV diagnose depressie

Huisartsen diagnoses voor patiënten met DSM-IV diagnose: angst

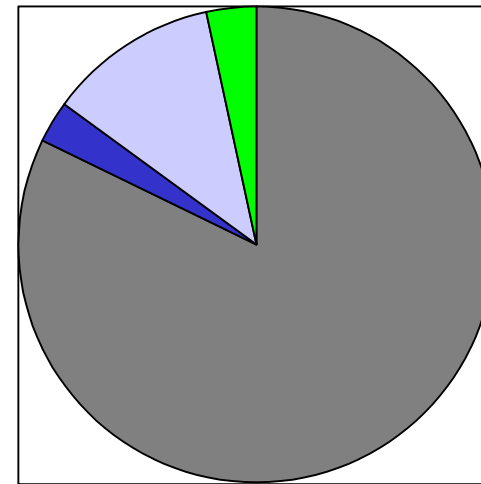

Huisartsdiagnoses bij mensen met een DSM-IV-diagnose: 55- en 55+ vergeleken

■ Overig somatisch
■ Som.sympt.dep.
■ Psychisch
■ Sociaal

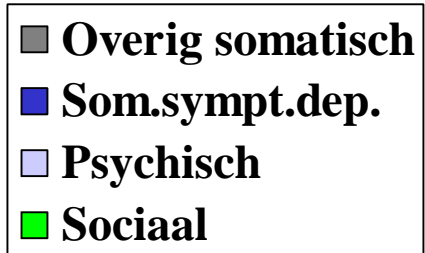
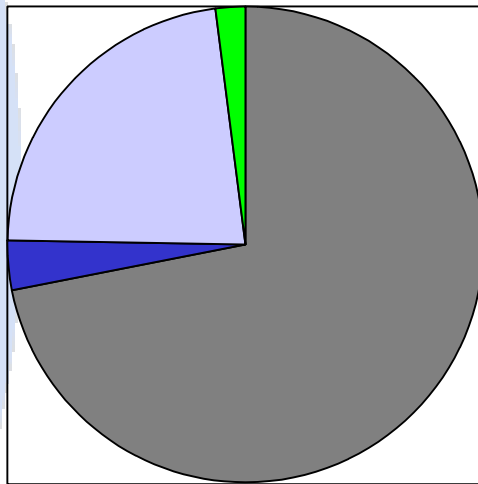
55-

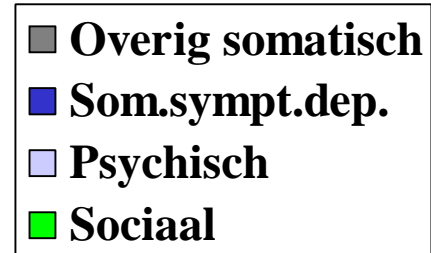
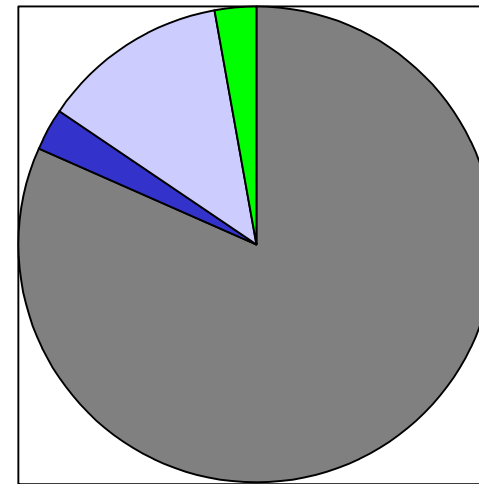
■ Overig somatisch
■ Som.sympt.dep.
■ Psychisch
■ Sociaal

55+

Huisartsdiagnoses bij DSM-IV depressie: 55- en 55+ vergeleken

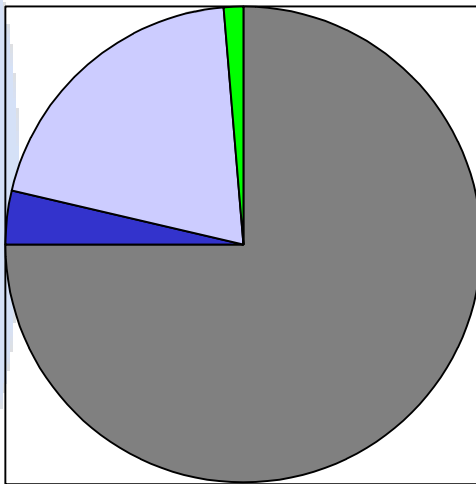

55-

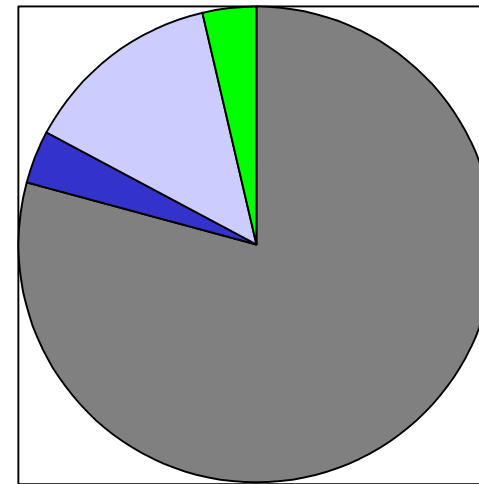
55+

Huisartsdiagnoses bij DSM-IV angst: 55- en 55+ vergeleken

■ Overig somatisch
■ Som.sympt.dep.
■ Psychisch
■ Sociaal

55-

■ Overig somatisch
■ Som.sympt.dep.
■ Psychisch
■ Sociaal

55+

Conclusie 1: Een psychische stoornis wordt eerder ontdekt:

- Wanneer het een depressieve stoornis is
- Wanneer er sprake is van meerdere psychische stoornissen tegelijkertijd
- Naarmate de patiënt de huisarts vaker bezoekt

We vinden geen verband

- Wanneer de patiënt ouder (of jonger) is
- Bij oudere patiënten spelen dezelfde factoren (depressie, comorbiditeit, veelvuldig artsbezoek)
- Wel hebben ouderen i.h.a. meer lichamelijke comorbiditeit

Vraag 2

- Worden ouderen met een psychische aandoening anders behandeld dan jongeren?

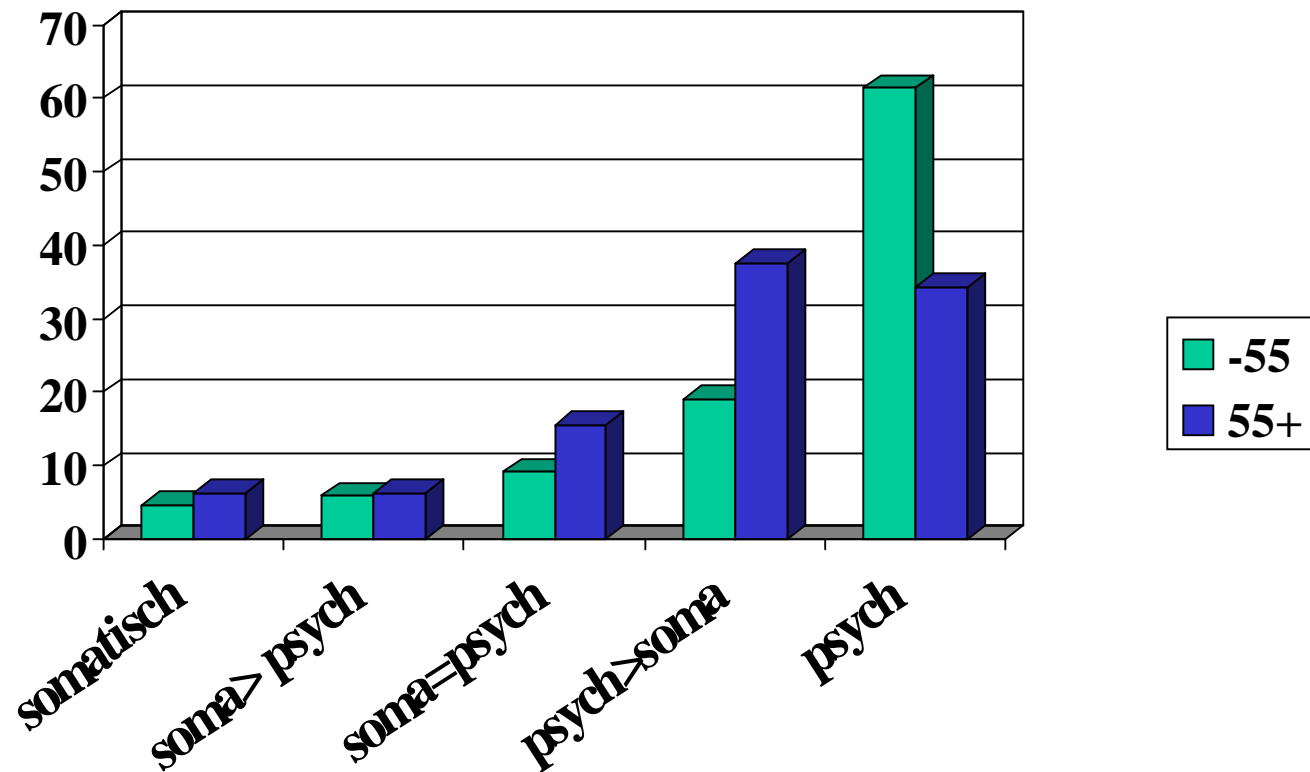
Methode

- Video- opnames bij 142 huisartsen
- 2094 opgenomen en beoordeelde consulten
- 170 consulten met een psychische diagnose

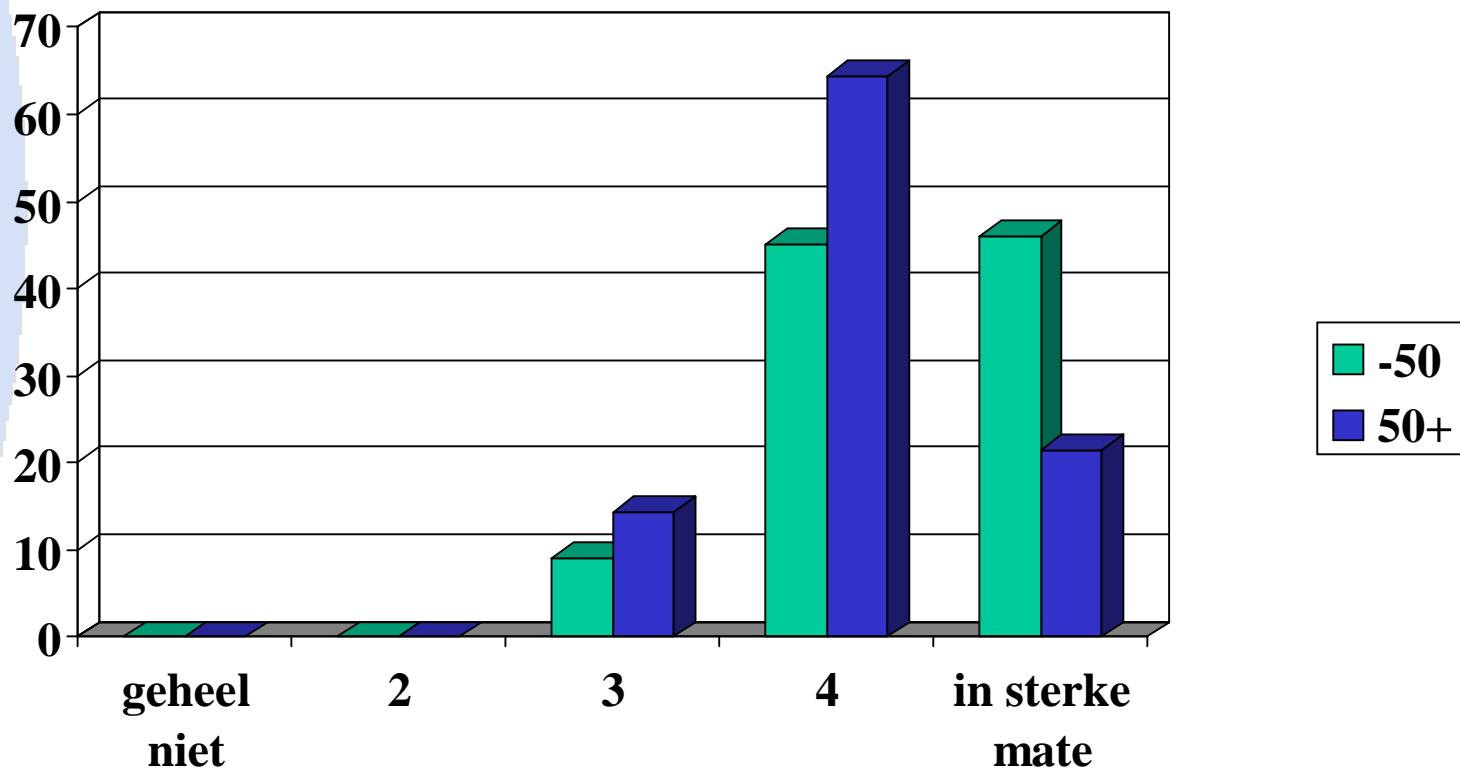
Methode 2: beschikbare gegevens

- Duur van het consult
- Hulpvragen van de patiënt (gecodeerd in ICPC)
- Oordelen arts:
  - Diagnose
  - Genoeg tijd
  - Psychische aspecten
- Oordelen patiënt
  - evaluatie handelen arts
- Observaties
  - Non-verbaal (blikrichting, affect)
  - Inbreng patiënt
  - Tijd besteed aan counseling, advies en info over psychosociale zaken

rol lich. aspecten volgens ha. bij psychische klachten

Mate waarin arts luistert naar de patiënt met psychische klachten

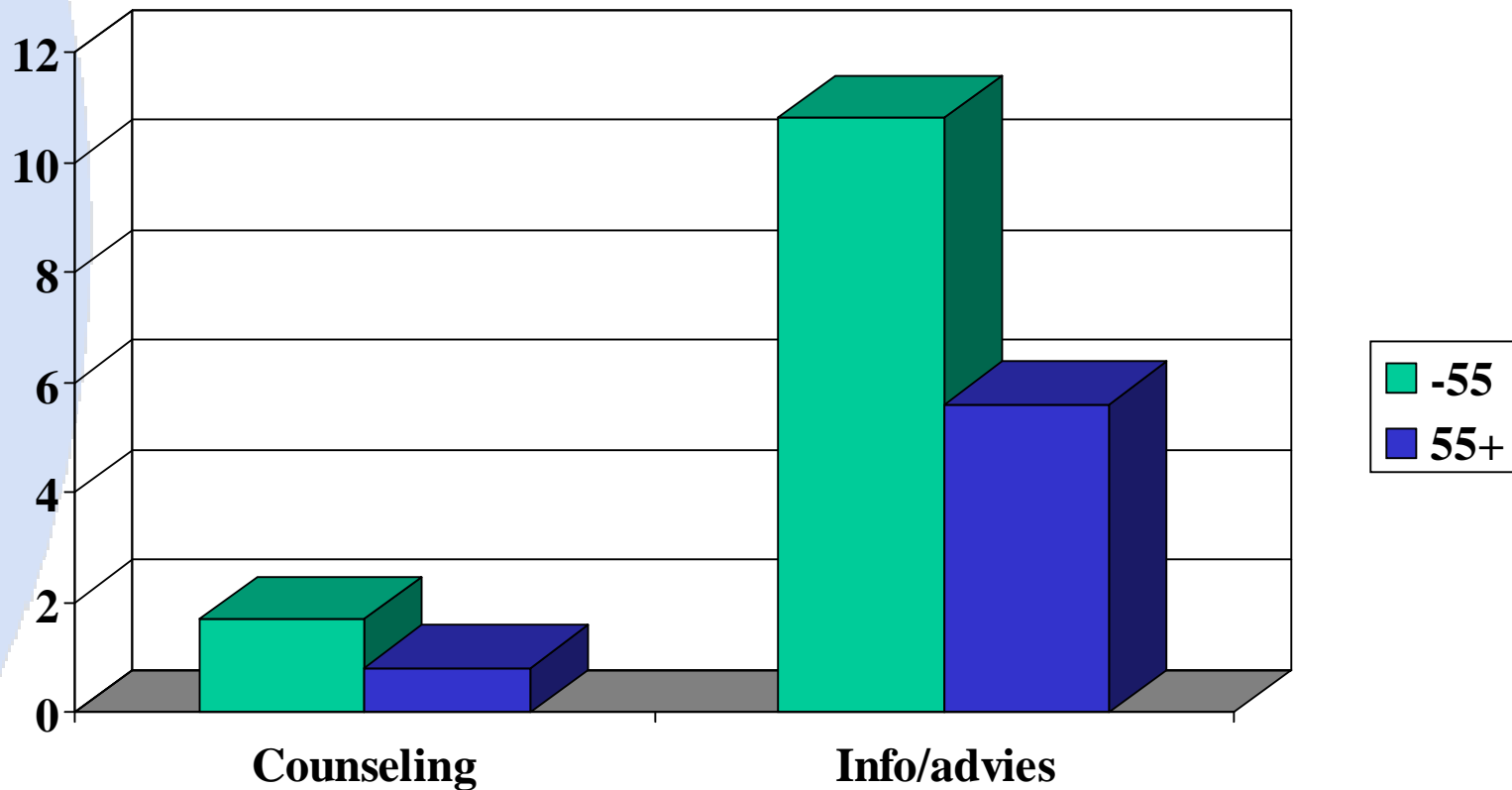

Er is geen enkel verschil tussen
consulten van 55- en 55+ als het gaat

om:

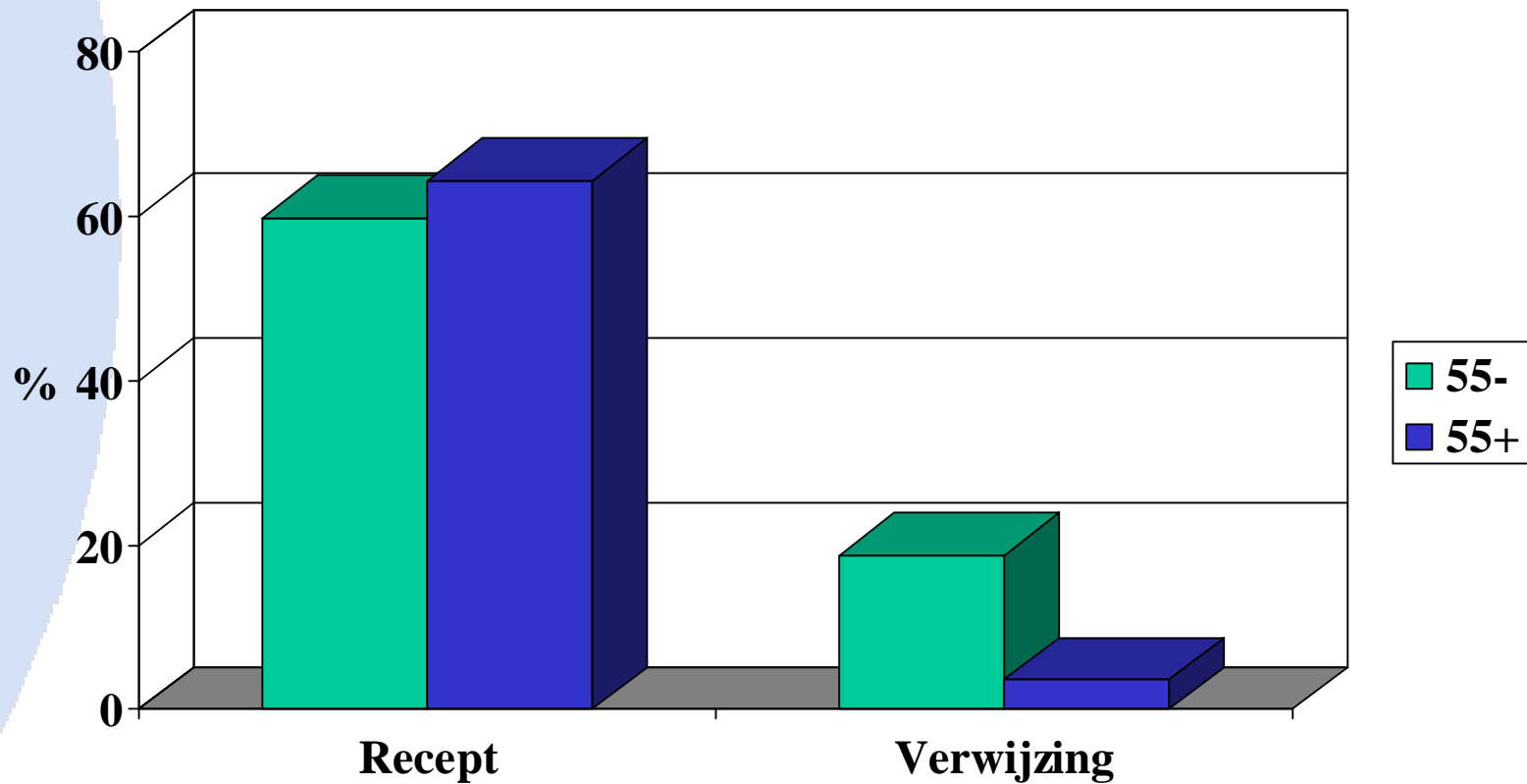
- Ruimte geven en aanmoedigen bij de anamnese
- Betrokkenheid van patiënt bij beslissingen
- Algemene affectmaten:
  - Dominantie
  - Vriendelijkheid
  - Bezorgdheid
  - Betrokkenheid
- Duur van het consult
- Duur van het oogcontact

Behandeling bij psychische hulpvragen: praten

Behandeling bij psychische hulpvragen (2)

Conclusie 2: Met betrekking de behandeling van oudere patiënten

- Is er geen verschil in de voorwaarden-scheppende activiteiten van de arts
  - Tijd
  - Non-verbaal gedrag
  - Luisteren
- Maar wordt er wel vaker gepraat met jongeren en worden jongeren vaker verwezen naar een specialist

Over-all conclusies

- Veel mensen met psychische problemen komen niet onder de aandacht van de huisarts
- Met name klinische factoren bevorderen de kans dat psychische problemen wél onder de aandacht van de huisarts komen. Leeftijd lijkt in dit opzicht nauwelijks een belemmering

Over-all conclusies (vervolg)

- Ouderen met psychische problemen hebben wel meer lichamelijke co-morbiditeit
- Ouderen met psychische problemen worden in grote lijnen op dezelfde wijze benaderd door de huisarts als jongeren
- Maar er vindt minder gespreksmatige behandeling plaats en er wordt minder verwezen